

[Aksel Larsen.]

regne med en Gennemsnitsprocent paa ca. 20, der ikke stemmer ved Valget. Hvis man laver Folkeafstemning med Anvendelse af de Principper, der er nedlagt i Grundlovens § 94, vil det altsaa sige, at de Partier, der foretrækker at opfordre deres Tilhængere til at deltage i Folkeafstemningen som Sofa-vælgere, paa den Maade faar et Tilskud paa i hvert Fald en Snes Procent af samtlige Vælgere i Landet, og det giver dem jo en uforholdsmæssig stor Chance. Det gør det næsten umuligt, at et Forslag kan gaa igennem ved en Folkeafstemning, hvis blot et nogenlunde stort Parti optræder paa den Maade. Vi ved da ogsaa af Erfaring, hvordan det vil gaa; vi kender det fra Folkeafstemningen i September 1920, da det drejede sig om at bringe Sønderjylland ind under Grundloven, hvor man med Nød og næppe klarede Pynten og kom over de 45 pCt. Vi kender det fra 1939, hvor der manglede $\frac{1}{2}$ pCt.

Enhver ved, at det er rigtigt, hvad jeg her har sagt. Hertil kommer endda noget andet. Ved Folkeafstemninger vil Stemmedeltagelsen altid være mindre end ved politiske Valg. Interessen er fornuftigvis mindre, Agitationen fra Partiernes Side er mindre intensiv, og der findes ikke det ekstra Moment til at stimulere Vælgernes Interesse, som hedder Spørgsmaalet om, hvorvidt det nu bliver Petersen eller Hansen eller Christensen eller Jensen, der bliver valgt i den paagældende Valgkreds. Jeg tror nok, vi var enige om i Udvalget, at man regnede meget højt, naar man sagde: man kan regne med, at hvis der ved Valg. til Rigsdagen stemmer 80 pCt., gaar kun 60 pCt. af Vælgere hen og stemmer ved en Folkeafstemning.

Enhver kan se, at dette er ikke gunstige Vilkaar at gaa til Folkeafstemning om Valgretsaldere paa, og hvis man alligevel indlader sig paa det, kunde man komme i den Situation, at Forslaget faldt paa Sofa-vælgere, til Trods for at det overvældende Flertal af de aktive Vælgere ønskede det gennemført; men saa vilde man, støttet paa en saadan Afstemnings Resultat, derefter kunne modsætte sig Reformen i Fremtiden.

Vi har strakt os uhyre langt, da vi under Udvalgsforhandlingerne sammen med de øvrige tre Partier gik med til en Procentsats paa 35. Vi mener, at dette er absolut det yderste, og vi maa derfor stemme imod det Forslag, som et Mindretal, repræsenteret ved det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen, har stillet under Nr. 1.

Vi mener, som jeg har sagt, at man burde

benytte Lejligheden til ikke alene at sætte Valgretsaldere ned, men ogsaa at faa ændret de urimelige og udemokratiske Skatte- og Opholdsbestemmelser. Vi tilslutter os derfor det Ændringsforslag, et Mindretal har stillet under Nr. 2, hvorved dels Valgretsaldere sættes ned til 21 Aar, dels Skatte- og Opholdsbestemmelserne bliver revideret i den Retning, vi ønsker. Jeg beklager, at den Maade, hvorpaa Ændringsforslaget er formuleret, bevirker, at Afstemningen om dets første Afsnit i § 2 ikke kan deles, saa man ikke kan faa en delt Afstemning, paa den ene Side om 21 Aars Valgretsaldere, paa den anden Side om Skatte- og Opholdsbestemmelser.

Under Forhandlingerne her i Salen saavel som i Udvalget har vi faaet at vide, at de Radikale og de Konservative er Tilhængere af Valgretsaldere Nedsettelse, men Modstandere af, at Skatte- og Opholdsbestemmelserne ophæves. Nu ved jeg godt, at de to Partiers ærede Ordførere ikke her i Salen agter at lægge Skjul paa deres Mening, men tværtimod vil gøre klart, at de principielt er Tilhængere af 21 Aars Valgretsaldere, men at de alligevel af de og de Grunde ikke vilde have stemt for Forslaget her, medens de paa den anden Side ubetinget vilde stemme imod Forslaget om Skatte- og Opholdsbestemmelserne. Alligevel ønsker jeg, om jeg saa maa sige for Eftertidens og Historiens Skyld, at sikre mig, at vi faar fuldstændig Klarhed, saa man ikke senere kan være i Tvivl om, hvorvidt Venstre eller de Radikale eller eventuelt andre Partier her i Salen vilde have stemt for 21 Aars Valgretsaldere, hvis de kunde stemme specielt om dette Spørgsmaal. Hvis der altsaa er nogle, der har Ønske om en saadan speciel Afstemning for at tilkendegive deres Stilling til 21 Aars Valgretsaldere, uafhængig af deres Stilling til Skatte- og Opholdsbestemmelserne, saa beder jeg dem sige til her under denne Debat, for saa kan det jo lade sig gøre endnu under denne Forhandling at stille Underændringsforslag eller at stille passende Ændringsforslag til tredie Behandling, saa Sagen kunde blive klarlagt; men hvis der ikke bliver fremsat saadanne Ønsker, mener vi, det er overflødig at gøre dette Arbejde. Vi ønsker kun, at der skal være fuldstændig Klarhed.

Hvis det socialdemokratiske Mindretals Ændringsforslag, som vi tilslutter os, skulde blive forkastet, bliver Ændringsforslagene under Nr. 3, 4, 5 og 7 aktuelle, og i saa Fald vil vi stemme for disse Ændringsforslag. Hvis Ændringsforslaget under Nr. 2 bliver vedtaget, er de jo overflødige. Hvis det